

Archiv Pražského hradu

OSOBNÍ FOND

Miloslav KLEMENT
(1923 – 1975)

(*1886 – +1969)

INVENTÁŘ

Č. NAD: 45

Č. Pomůcky: 48

Praha 2010

Název fondu:	Miloslav Klement
Časový rozsah:	1923 - 1975
Počet evidenčních jednotek:	7 kartonů
Počet inventárních jednotek:	46.
Rozsah:	0, 40 bm
Stav zpřístupněných archiválií ke dni:	9. 9. 2010
Fond zpracovala a inventář sestavila:	Mojsejová, K. – Hůlková, M.
Úvod napsala:	Mojsejová K. – Hůlková, M.
Fotografické práce:	Hůlková, M.
Počet stran inventáře:	10
Počet stran úvodu:	4

OBSAH

- I. Úvod
- II. Dějiny fondu a způsob jeho uspořádání
- III. Archivní charakteristika fondu a možnosti jeho badatelského využití
- IV. Komplementární prameny a literatura
- V. Inventář

I. Úvod

Miloslav Klement - stavební inženýr, konstruktér, statik, specialista ve stavbách mostních, hangárů a zvláštních stavebních konstrukcí.

Narodil se 13. října roku 1886 v Blovicích u Plzně. Studoval na České vysoké škole technické v Praze u profesora vodního stavitelství Antonína Klíra a profesora mostního stavitelství Alberta Velflíka. Na této škole pak Miloslav Klement do roku 1913 působil jako asistent. V průběhu první světové války sloužil u mostního odboru c. k. místodržitelství v Praze. Zde pracoval jako projektant i stavební dozor. Po válce mu bylo svěřeno vedení stavby prvního železobetonového mostu v republice v Týnci nad Sázavou. V letech 1921-1938 byl zaměstnán v mostním oddělení ministerstva veřejných prací. Profesně se kromě navrhování mostů zabýval zakázkami pro stavební Správu Pražského hradu, kde právě probíhaly přestavby navrhované hradním architektem Josipem Plečnikem. Na přání Kanceláře prezidenta republiky vypracoval návrh na úpravu koupelen v bytě prezidenta na Pražském hradě a navrhl betonové stavby vodovodu v Lánech.

První prací Miloslava Klementa určenou pro Plečnika bylo přezkoušení jeho návrhu na vztyčení dutého monolitického sloupu, zakončeného Štursovým lvem, na nově zbudovaném schodišti do Rajske zahrady. V horní části schodiště Rajske zahrady Pražského hradu Plečnik od počátku plánoval umístit obelisk. Kamenný sloup s věčným světlem, korunovaný českým lvem ve skoku, byl zamýšlen jako památník českým legionářům padlým za první světové války. Po změně návrhu na plný monolit byl Klementem vypracován projekt základu, který byl i proveden. První monolit pro Pražský hrad byl vylomen v červenci roku 1923 v mrákotínských lomech. Při transportu byl monolit zlomen. Po prvním nezdaru byl objednan v mrákotínských lomech druhý monolit. Myšlenka obelisku koncipovaného pro monumentální schodiště do Rajske zahrady, prošla řadou proměn, než skončila jako torzo na

III. nádvoří. Klement vypracoval nejen návrh dutého železobetonového základového bloku, ale i systém zvedání obelisku na podstavec ve stísněných podmínkách v blízkosti katedrály.

Pro Rajskou zahradu vyprojektoval Klement také uložení a způsob dopravy skoro padesátitunové žulové mísy. Plečnikovy úpravy jižních zahrad znamenaly rozsáhlé zemní práce v terénu, který vznikl po staletí nasypávanou zeminou. Malý obelisk na Moravské baště se vlivem sesuvů vychýlil. Sjíždějící svah byl prozatímně podepřen dřevěnými vzpěrami a Klement okamžitě vypracoval projekt záchrany. Podle Klementova projektu byly také v letech 1926-1928 zakryty archeologické vykopávky na III. hradním nádvoří.

Po skončení prací na Pražském hradě Klement pracoval na ministerstvu veřejných prací v oddělení pro nestátní mosty, které schvalovalo státní příspěvky ke stavbám mostů obecních a okresních. Klementova práce spočívala v tom, že přezkoumal a upravil návrhy silničních mostů, vedl stavby vyskružení větších mostů, stavební dozor, zatěžkávací zkoušky a kolaudace. Spolupracoval na stavbě prvního českého železobetonového mostu o rozponu větším než 100 metrů ve Štěchovicích. Štěchovický most se začal stavět roku 1937 podle Klementova projektu a byl první stavbou u nás, která měla dva duté betonové oblouky o rozpětí 114 m, na kterých byla zavěšena mostovka. Ve své době patřil tento most k významným stavitelským dílům. Most, který spojuje Štěchovice a Brunšov v místě historického přívozu, byl dokončen a slavnostně otevřen v roce 1939. V roce 1946 byl pak most slavnostně na „Most Dr. Eduarda Beneše“. Od konce roku 1965 byl most prohlášen za národní kulturní památku. Mimo stavbu Štěchovického mostu, spolupracoval také na stavbě mostu přes Orlici v Hradci Králové. Za války byl Klement přidělen ke generálnímu ředitelství pro stavbu dálnic, ale v roce 1941 byl předčasně penzionován. Po roce 1945 se stal přednostou mostní skupiny ministerstva dopravy (veřejná služba technická). Organizoval a dohlížel na opravy za války zničených mostů. V roce 1948 byl penzionován podruhé. Byl rovněž vyhledávaným odborníkem pro zakládání staveb na studních a v roce 1951 mu byla vydána kniha *Zakládání na studních*.

Zemřel 15. října 1969 v Praze.

II. Dějiny fondu a způsob jeho uspořádání

Pozůstalost Miloslava Klementa byla do Archivu Pražského hradu převzata dne 17. června 1975. Předána byla paní Kristinou Klementovou, manželkou Miloslava Klementa. Pozůstalost byla zapsána do přírůstkové knihy Archivu PH pod přírůstkovým číslem 237/2002.

III. Archivní charakteristika fondu a možnosti jeho badatelského využití

Pozůstalost Miloslava Klementa spravovaná Archivem Pražského hradu není kompletní. Fond obsahuje zlomek korespondence profesní a osobní povahy, která je v inventáři řazena abecedně podle odesílatelů. Fond zcela postrádá zastoupení dokladů osobní povahy (např. křestní list, vysvědčení, index, legitimace, oddací list, smlouvy, účty, směnky, jmenovací dekrety, čestná uznání, řády, diplomy, úmrtní oznámení aj.), až na jednu výjimku, zachovaný útržek dokladu o finančním ohodnocení za vykonanou práci pro Kancelář prezidenta republiky. Naproti tomu archivní dokumentace vztahující se k odborné práci Miloslava Klementa tvoří základ fondu. Zastoupen je pracovní korespondencí, vědeckými a odbornými pracemi, studii, pracovními materiály (tj. přípravnými materiály, výpisky ap. k určitému dílu, ale především obsáhlou fotografickou dokumentací uloženou v albech. Zvláštní fotografickou dokumentaci pak tvoří soubor 4 paspartovaných a ve skle zarámovaných fotografií, které dokumentují dopravu, vztyčení monolitu na Pražském hradě a dopravu žulové mísy. Pozůstalost byla uspořádána podle schématu pro pořádání písemných pozůstalostí, osobních fondů a fragmentů písemných pozůstalostí (Krulichová, M.- Vinařová, M. : Pokyny pro zpracování archivního materiálu v LAPNP. Praha, s.d.) do následujících skupin:

1. Doklady
2. Korespondence
 - Korespondence přijatá
 - a) od jednotlivých osob
 - b) od korporací
 - Korespondence odeslaná
 - c) korporacím
 - d) Korespondence rodinná
3. Rukopisy
4. Tisky
5. Výstřižky
6. Fotografie
7. Dokumentace
8. Varia

IV. Komplementární prameny a literatura

Valchářová, V.: Miloslav Klement. Monolity a mísa pro Pražský hrad. Rozpravy Národního technického muzea v Praze 147. Národní technické muzeum Praha 1997.

Malá, V.: Dějiny obelisku. In: Josip Plečnik. Architekt Pražského hradu. Praha 1996, s. 291-295.

V. INVENTÁŘ

Inv. č.	Signatura /Obsah	Časový rozsah	Folia	Karton
1. DOKLADY				
1.	Doklad o odměně za rok 1923.	1923	1	1
2.a) KORESPONDENCE PŘIJATÁ - od jednotlivých osob				
2.	Drápal...	1928	2	1
3.	Masaryk, T. G., pozvání na čaj na Pražský hrad.	1924	1 1 obálka	
4.	Masaryková, Alice, telegram.	1924	3 1 obálka	
5.	Plečnik, Josip	1923-1924, 1927	4 2 obálky 1 pohlednice	
2.b) KORESPONDENCE PŘIJATÁ - od korporací				
6.	Československý železniční pluk.	1923	3	1
7.	Kancelář prezidenta republiky.	1923-1925, 1927, 1928	13 2 obálky	
8.	Ministerstvo veřejných prací.	1923-1925, 1929	20	
9.	Mostárna Škodových závodů v Plzni Doudlevcích. Protokol o výsledku předběžného převzetí, jakosti, zpracování a vážení železné konstrukce pro dopravu monolitu po silnici.	1925	3	
10.	Mrákotínské kamenolomy.	1925	3	
11.	Stavební správa Pražského hradu.	1929	2	
12.	Ředitelství československých státních drah.	1925	1	

	2.c) KORESPONDENCE ODESLANÁ - korporacím			
13.	Československá televize.	1968	1 1 obálka	1
14.	Kancelář prezidenta republiky.	1931, 1946, 1968	7	
15.	Ministerstvo veřejných prací.	1925	2	
16.	Mrákotínské kamenolomy.	1925	2	
17.	Ředitelství československých státních drah.	1925	1	
18.	Stavební správa Pražského hradu. Stavba monolitu na II. baště. Technická zpráva a statické výpočty.	1923	5	
	2.d) KORESPONDENCE RODINNÁ - přijatá			
19.	Kancelář prezidenta republiky – Klementové Kristě.	1975	1 6 fotografií	1
20.	Strnadová Věra – Klementové Kristě.	1975	2 9 příloh 1 obálka	
21.	Valenta, Václav – manželům Klementovým.	s.d.	1	
	3. RUKOPISY vlastní			
22.	Hrob neznámého rytíře z III. Nádvoří Pražského hradu. Vyzdvižení a odvezení hrobu. Koupelny v bytě pana prezidenta.	s.d. s.d.	4	1
23.	Malý monolit na Moravské baště. Příspěvek k historii stavebních úprav na Pražském hradě za první republiky. Originál. Opis. 3 paré Lešení pro monolit 1:25, plánek.	s.d.	7 18 1	
24.	Monolity a mísa. Popis prací. Originál bez opisu.	s.d.	75	

25.	Některé vysvětlivky k otázkám kolem monolitu na Pražském hradě. Koncept. Originál, doplněný. Opis.	s.d.	13 5 5	1
26.	Pracovní poznámky k monolitům.	s.d.	2	
27.	Technický posudek o poměrech vzniklých stavbou skleníku na Valech.	s.d.	7	
3. RUKOPISY cizí				
28.	Widemann, František. Monolit na Moravské baště. Koncept. Originál.	s.d.	3 3	1
4. TISKY				
29.	Měsíčník Kámen. Orgán Svazu živností a průmyslu kamene, ročník 4, 1923, sešit 12.	1923	1 sešit, 8 fol.	1
30.	Turistický průvodce Prahou; pohlednice Praha.	s.d.	2	
5. VÝSTŘIŽKY				
31.	Výstřižky ke vztyčení monolitu na Pražském hradě.	1928	11	1
32.	Za Ing. Miloslavem Klementem. Článek Ing. Františka Widemanna pro Lidovou Demokracii, otištěný ve zkráceném znění 19.8. 1969.	1969	1	
7. DOKUMENTACE				
33.	Vyjádření M. Klementa k příčinám rozbití mrákotínského monolitu. Opis konceptu.	1923	2	1

Inv. č.	Signatura /Obsah	Časový rozsah	Folia	Karton
6. FOTOGRAFIE				
34.	Album – První monolit a mísa.	s.d.	78 fotografií 6 obrázků 7 výstřížků	2
35.	Album Lámání druhého monolitu.	s.d.	7 fotografií	3
36.	Album Druhý monolit. Doprava z lomů do Prahy.	s.d.	78 fotografií 15 obrázků 18 výstřížků	3
37.	Album – Doprava druhého monolitu Prahou.	s.d.	85 fotografií 17 obrázků 23 výstřížků	3
38.	Album – Opracování a vztyčení monolitu.	s.d.	78 fotografií 8 obrázků 22 výstřížků	4
39.	Uložena samostatná fotografie – Vztyčování monolitu na Pražském hradě na 3. nádvoří u sv. Víta – hromadné foto (cca 1928).	1928	1	4
40.	Album – Monolit na Moravské baště.	s.d.	17 fotografií	4
41.	Album mísa Plečnikův návrh původní mísy, 14.7. 1923 (vlepeno do alba). Dopis od J. Plečnika, 14.8. 1923 (vlepeno do alba).	1923-1924	99 fotografií 2 výstřížky 1 plán 1 dopis 1 obrázek	5

42.	Zajištění monolitu nad Zlatou studní.	s.d	47 fotografií 1 obálka	6
43.	Neznámý voják ze III. Nádvoří – doprava do Starého hradu.	s.d.	21 fotografií	6
44.	Fotografie paspartované, zarámované ve skleněném rámu. Doprava a vztyčení monolitu na Pražském hradě. Doprava žulové mísy. Uloženo v samostatných obálkách.	s.d.	4	7
8. VARIA				
45.	Krabice 1 – praporky z dopravy monolitu. Krabice 2 – praporky z dopravy monolitu.	s.d.	6	6
46.	Svazek filatelistických aršíků a jednotlivin.	1935-1948	34	6